

§ 21 Reviderad Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021-2030

Diarienummer: 2026/SKF0127

Beslut

Direktionen antar reviderad Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021-2030

Sammanfattning

Utvecklingsstrategi för Sjuhärad anger riktningen för det delregionala utvecklingsarbetet 2021-2030 och samspelar med den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för samma period. Under 2025 har den regionala utvecklingsstrategin aktualiserats och en ny version med tre nya kraftsamlingar antogs av regionfullmäktige den 17 februari.

Parallellt har ett arbete för att revidera den delregionala Utvecklingsstrategi för Sjuhärad 2021-2030 genomförts i nära och bred dialog med de åtta medlemskommunerna genom dialogmöten med kommunala chefsnätverk, kommunledningar, kommunchefsnätverket samt flera politiska församlingar. Dialog och samtal har även förts med externa aktörer och samarbetspartners.

Strategin vänder sig till alla parter som arbetar för regional utveckling och ska fungera som vägledning och inspiration för kommunerna och andra aktörer. Strategin styr kommunalförbundets prioriteringar inom det regionala utvecklingsarbetet samt fördelningen av delregionala utvecklingsmedel. Med stöd av strategin och dess prioriteringar kan kommuner och kommunalförbund, tillsammans med organisationer, näringsliv och akademin, initiera olika satsningar för att stimulera utveckling.

Sammanfattning av justeringar

Strategins mål Tillsammans utvecklar vi Sjuhärad – och är en del av ett konkurrenskraftigt och hållbart Västra Götaland har samma lydelse som tidigare. Även de fem fokusområdena; En innovativ och konkurrenskraftig delregion, Strategisk kompetensförsörjning, En socialt hållbar delregion, En cirkulär och hållbar framtid och Hållbar samhällsplanering har samma lydelse, men vissa justeringar har gjorts för att tydliggöra kopplingen till de regionala kraftsamlingarna.

Respektive fokusområde består av en inledande text som definierar området, en målbild med utblick mot 2045 samt tre inriktningar för arbetet som beskrivs under rubriken Tillsammans tar vi ansvar för att som syftar till att peka ut riktningen inom området.

Förbundet föreslår följande justering inom fokusområdet En innovativ och konkurrenskraftig delregion:

- Tidigare skrivning: Skapa goda förutsättningar för en stark etableringsregion genom att koppla arbetet till hållbar samhällsplanering
- Ny skrivning: Skapa goda förutsättningar för en stark etableringsregion genom gemensamma investeringsfrämjande insatser samt fördjupad samverkan inom hållbar samhällsplanering.

Expedieras till

Medlemskommunerna
Västra Götalandsregionen

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Utvecklingsstrategi för Sjuhärads 2021 – 2030

Sjuhärads profil

Sjuhäradsbygden är en benämning på södra Västergötland. Bygden omfattar historiskt de sju häraderna Gäsene, Ås, Veden, Bollebygd, Mark, Kind och Redväg. Numera räknas kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda till Sjuhärad.

Sjuhärad är ett kuperat inlandsområde där många sjöar samsas med skog, vackra hagar och ängsmark. Tack vare de naturliga förutsättningarna har hemslöjd och hantverk varit framträdande. Småföretagande och entreprenörsanda är viktiga drivkrafter och en lång tradition av kringresande försäljare, så kallade knallar, har lagt grunden till ett näringsliv med företaganda och affärsbegåvning. Dagens näringsliv präglas av klusterområden inom textil, digital handel, logistik, resursåtervinning och högteknologiska fordonslösningar.

Civilsamhället är en stark kraft i sjuhäradskommunerna. Många byalag och hembygdsföreningar vårdar en historia och utgör en stark kreativ faktor. De bidrar till gemenskap och en plattform för lokala initiativ. Även inom besöksnäringen finns ett väl utvecklat och dynamiskt samarbete.

Det är något speciellt med Sjuhäradsbygden. Framåtanda har sedan generationer bidragit till regionens försörjning. Här tillvaratas idéer och verksamheter utvecklas och expanderar. I Sjuhärad kan du utbilda dig, arbeta och leva ett gott liv.

Strategins mål

Tillsammans utvecklar vi Sjuhärad
och är en del av omställningen till ett hållbart
och konkurrenskraftigt Västra Götaland

Strategins syfte

Strategin lyfter fram prioriterade områden vi ska samverka kring för att skapa ett hållbart samhälle.

Strategin fungerar som vägledning och inspiration för alla parter som bidrar till utvecklingsarbetet och grundar sig i det gemensamma ansvaret för regional utveckling.

Strategin pekar ut riktningen och beskriver fokusområden och inriktning där takten i omställningen behöver öka fram till 2030.

Gränsöverskridande samverkan

Strategin fokuserar på de områden där vi ser att samarbete bidrar till något större än vad var och en kan åstadkomma var för sig.

Tvärsektoriell samverkan med aktörer från offentlig sektor, det privata näringslivet och det civila samhället är en förutsättning för att lyckas med strategin.

Med stöd av strategin och dess prioriteringar kan kommuner och kommunalförbund, tillsammans med organisationer, näringsliv och akademien, initiera olika satsningar för att stimulera utveckling.

Strategins utgångspunkter

VISION DET GODA LIVET - Utgångspunkten för vårt arbete är Västra Götalandsregionens vision om Det goda livet. Visionen är styrande och framtagen av Västra Götalandsregionen i samverkan med de 49 kommunerna och andra aktörer. Visionen om det goda livet står för god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar och skapar uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv.

REGIONAL UTVECKLINGSTRATEGI FÖR VÄSTRA GÖTALAND 2021 –2030 - Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut riktningen för hur Västra Götaland ska utvecklas till 2030, med utblick mot 2045. Den konkretiserar vad en sådan omställning innebär ur ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt perspektiv. Den delregionala strategins fokusområden ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin och synliggörs under varje fokusområde.

AGENDA 2030 – De 17 globala hållbarhetsmålen omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling; den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Agenda 2030 tydliggör att hållbar utveckling är avgörande för vår gemensamma framtid och att alla tre dimensionerna måste samverka. Det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till att nå de globala hållbarhetsmålen och till en hållbar utveckling. Samspelet med de globala målen synliggörs under varje fokusområde.

Strategins fem fokusområden

Strategin har fem strategiska fokusområden för perioden 2021–2030.

Fokusområdena ska peka ut riktningen för utvecklingen som nås genom gemensamma initiativ, samverkan och satsningar.

Varje fokusområde innehåller en inledande text som definierar området, en målbild med utblick mot 2045 samt tre inriktningar för arbetet.

DIGITALISERING

Digitalisering genomsyrar alla fokusområden och bör ses som ett verktyg för att genomföra satsningar i linje med utvecklingsstrategin.

En innovativ och konkurrenskraftig delregion

Strategisk kompetensförsörjning

En socialt hållbar delregion

En cirkulär och hållbar delregion

Hållbar samhällsplanering

En innovativ och konkurrenskraftig delregion

En förutsättning för att Sjuhärad ska vara innovativt och konkurrenskraftigt är satsningar inom flera olika områden som samspelar med varandra. Det handlar om strategisk kompetensförsörjning, forskning- och innovationsmiljöer, god infrastruktur och satsningar på omställningen till ett hållbart och digitalt samhälle.

Förmågan att attrahera människor och företag till vårt område är i hög grad sammankopplad med förutsättningarna för långsiktig utveckling och ett konkurrenskraftigt näringsliv i framkant.

Sjuhärad förknippas med kreativitet, handlingskraft och förmåga till anpassning efter omständigheterna. Delregionen präglas också av ett gott företagsklimat och en stark innovationskraft. Här utvecklar vi nya innovationer och kluster inom områden som följer samhällets snabba utveckling.

Målbild: Sjuhärad kännetecknas av ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv och är en stark region utan etableringsgränser

Tillsammans tar vi ansvar genom att

- Skapa goda förutsättningar för en stark etableringsregion genom gemensamma investeringsfrämjande insatser samt fördjupad samverkan inom hållbar samhällsplanering
- Skapa förutsättningar för ett energisystem som främjar samhällsutvecklingen för näringslivets gröna omställning
- Främja en innovationsdriven samhällsutveckling

SAMSPEL TILL RUS2030 – Fokusområdet kopplas till den långsiktiga prioriteringen Stärka innovationskraften och kraftsamlingen Industrins gröna omställning

Strategisk kompetensförsörjning

Tillgången på kompetens är en förutsättning för att samhället ska utvecklas och för att Sjuhärad ska vara attraktivt. Vi ska möta arbetsmarknadens utmaningar gällande kompetensförsörjning i omställningen till ett hållbart samhälle. Detta kräver nya kunskaper inom digitalisering och att vi skapar nya möjligheter för forskning och innovation.

Genom strategisk kompetensförsörjning skapar vi förutsättningar för god tillgång till arbetskraft med rätt kompetens utifrån arbetsmarknadens behov.

Sjuhärad har ett brett utbud av utbildningsmöjligheter och delregionen ska även fortsättningsvis vara nationellt och internationellt ledande inom flertalet områden med profilutbildningar inom våra styrkeområden.

Målbild: Sjuhärad kännetecknas av ett attraktivt och konkurrenskraftigt arbetsliv med flexibla möjligheter till lärande och utbildningar anpassade efter arbetsgivarnas behov

Tillsammans tar vi ansvar genom att

- Skapa förutsättningar för att anpassa utbildningar efter arbetsmarknadens behov
- Verka för olika möjligheter till lärande och utbildning som kan möta arbetslivets behov, teknologiska skiften, demografiska förändringar och behovet av livslångt lärande
- Stärka kopplingen mellan skola och arbetsliv för ökad valkompetens och attraktion till yrken där det finns behov framåt

SAMSPEL TILL RUS2030 – Fokusområdet kopplas till den långsiktiga prioriteringen Bygga kompetens samt kraftsamlingen Industrins gröna omställning

En socialt hållbar delregion

En socialt hållbar delregion innebär att invånarna har jämlika förutsättningar att leva ett gott liv och delta i samhällslivet. Social hållbarhet lägger grunden till en fungerande demokrati och ökar samhällets möjligheter att möta oförutsedda händelser.

Utvecklingsarbetet i Sjuhärad ska skapa förutsättningar för god och jämlik hälsa i hela delregionen och bidra till att alla medborgare känner sig inkluderade.

För att lyckas med att skapa jämlika förutsättningar för alla i Sjuhärad krävs en tvärsektoriell samverkan med aktörer från offentlig sektor, det privata näringslivet och det civila samhället.

Målbild: Sjuhärad kännetecknas av invånare som ges jämställda och jämlika förutsättningar att leva ett tryggt, gott och självständigt liv med möjlighet att delta och bidra aktivt i samhällslivet

Tillsammans tar vi ansvar genom att

- Utveckla och implementera förebyggande och tillgängliga insatser som stärker invånarnas förutsättningar att leva tryggt, självständigt och delaktigt
- Kraftsamla för att framtidsrusta barn och unga i Sjuhärad och på så sätt skapa goda förutsättningar för ett gott liv
- Stärka arbetet med social innovation och förändringsledning för att utveckla nya arbetssätt som bidrar till mer effektiva, hållbara och behovsanpassade lösningar

SAMSPEL TILL RUS2030 – Fokusområdet kopplas till den långsiktiga prioriteringen
Öka inkluderingen samt kraftsamlingen Framtidsrusta barn och unga

En cirkulär och hållbar delregion

Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är två av våra största samhällsutmaningar, globalt såväl som lokalt. För att Sjuhärad ska fortsätta vara en attraktiv plats att leva och verka i behöver vi skapa en hållbar utveckling som säkerställer att både nuvarande och kommande generationer kan leva ett gott liv inom planetens gränser.

En viktig del av omställningen till ett hållbart samhälle är att arbeta mot klimatneutralitet och ökad cirkularitet. Genom detta arbete värnar vi naturens biologiska mångfald, ekosystem och vattenkvalitet. Samtidigt bidrar vi till näringslivets gröna omställning och skapar möjligheter för nya affärsmodeller.

Ett väl utvecklat samarbete mellan offentlig sektor, akademi, forskning och det lokala näringslivet är avgörande för att skapa goda förutsättningar för innovation och stärka regionens position inom hållbarhetsområdet.

Målbild: Sjuhärad kännetecknas av ett fossilfritt och cirkulärt samhälle där nuvarande och kommande generationer lever ett gott liv i en välmående miljö

Tillsammans tar vi ansvar genom att

- Säkerställa ett resurssmart och cirkulärt samhälle där förebyggande, återanvändning, återbruk, samt återvinning av avfall är en självklarhet
- Skapa förutsättningar för att ställa om till en fossilfri delregion
- Värna den biologiska mångfalden och gynna ekosystemtjänster

SAMSPEL TILL RUS2030 – Fokusområdet kopplas till det övergripande målet samt kraftsamlingen Industrins gröna omställning

Hållbar samhällsplanering

Hållbar samhällsplanering är ett verktyg för att skapa samhällen som är miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara genom att balansera dagens behov mot kommande generationers behov. För att skapa ett hållbart Sjuhärad som tillgodoser människors behov av en god livsmiljö spelar samhällsplaneringen en viktig roll. Vi behöver planera för en väl gestaltad och ändamålsenlig bebyggelse, en funktionell trafik, ett konkurrenskraftigt näringsliv och en rik grön och blå infrastruktur.

Genom att bygga robusta strukturer lägger vi grunden för en gemensam beredskap där vi står väl rustade för att möta framtidens kända och okända utmaningar.

Sjuhärad ska fortsätta utvecklas utifrån lokala förutsättningar genom ett dynamiskt samspel mellan land och stad med minskad påverkan på klimat och miljö. Att knyta samman Sjuhärad med övriga regionen och öka närheten till våra grannregioner är viktigt för att skapa en attraktiv region. Arbetet präglas av en öppen och konstruktiv dialog mellan medlemskommunerna, regioner, myndigheter och andra aktörer.

Målbild: Sjuhärad kännetecknas av ett sömlöst, inkluderande och robust samhälle där både land och stad knyts samman och ger våra invånare tillgång till en god livsmiljö

Tillsammans tar vi ansvar genom att

- Stärka samhällsutvecklingen och underlätta för samplaneringen över kommun- och regiongränser
- Värna och stärka sammanhängande grön och blå struktur, som naturmark och vatten
- Verka för ökad robusthet och civil beredskap
- Stärka transportinfrastrukturen och nya kopplingar i kollektivtrafiksystemet samt skapa förutsättningar för hållbar mobilitet i glesa geografier

SAMSPEL TILL RUS2030 – Fokusområdet kopplas till den långsiktiga prioriteringen
Knyta samman Västra Götaland samt kraftsamlingen Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning

I kommunalförbundets verksamhetsberättelse redovisas hur målen i fokusområdena har uppfyllts. Insatserna som bidrar till att uppfylla målen ska årligen presenteras för Boråsregionens Direktion och Västra Götalandsregionen.

Kommunalförbundet ska utifrån överenskommelsen om delregionala utvecklingsmedel årligen lämna in underlag för uppföljning av medlens användning med fokus på effekter till Västra Götalandsregionen.

Syftet är att följa upp insatser och prioriteringar utifrån utvecklingsstrategin med utgångspunkt att skapa ett lärande och gemensam planering i det regionala utvecklingsarbetet.

Slututvärdering 2030

En slututvärdering kommer att genomföras i samband med programperiodens slut 2030 som ska fokusera på den förflyttning som gjorts inom respektive fokusområde. Slututvärderingen kommer att ligga till grund för kommande delregionala utvecklingsstrategi.